

# Gryzonioszczelność budynków inwentarskich i inne metody walki z gryzoniami

Gryzonie mogą być wektorem poważnych chorób świń, które znacząco wpływają na efektywność i ekonomię produkcji trzody chlewnej.

Karolina Krasicka

K2 Agro



Te najważniejsze, przenoszone przez szkodniki, to oczywiście: salmonelloza, leptospiroza, dyszenteria oraz włośnica. Poza wymienionymi mamy też grupę chorób, które mogą być przez gryzonie przywleczone poprzez mechaniczne zanieczyszczenia ciała zwierzęcia czy też przez ich przewód pokarmowy. W tej grupie znajdują się m.in.: ASF, PRRS, klasyczny pomór świń czy pleuropneumonia. Szczury i myszy powodują również ogromne straty materialne poprzez uszkodzenia instalacji elektrycznych (co nierzadko doprowadza do

pożarów), elewacji budynków, niepokoją zwierzęta i zanieczyszczają paszę. Bezspornie więc należy odpowiednio zadbać o zabezpieczenia obiektów produkcyjnych, aby ustrzec się poważnych problemów.

Gryzonie przejawiają tendencję do wzmożonej migracji sezonowej jesienią, zwłaszcza po żniwach i po pierwszych przymrozkach, tak więc właśnie jesteśmy w jednym z tych okresów, kiedy możemy spodziewać się większej aktywności gryzoni w okolicach budynków inwentarskich, które szukają odpowiedniego miejsca na okres zimowy. Gospodarstwa rolne są wyjątkowo „wygodne” dla gryzoni, które znajdują tu suche i bezpieczne kryjówki, a także nieograniczony dostęp do pokarmu. Należy więc przede wszystkim zadbać o gryzonioszczelność budynków inwentarskich.

## Bariery ochrony

Uniwersalna zasada brzmi, że lepiej zapobiegać niż leczyć, więc należy zadbać szczególnie o zabezpieczenie strefy czystej gospodarstwa, żeby nie dopuścić do bezpośredniego kontaktu świnia-szkodnik. Aby działanie było skuteczne, należy zdefiniować przynajmniej trzy strefy działania:

1. Linia ogrodzenia – z reguły na granicy strefy ryzyka i strefy brudnej gospodarstwa,
2. Linia budynków inwentarskich i magazynów paszy i ściółki – pas terenu (2-3 m) przylegający bezpośrednio do obiektów produkcyjnych,



1. Dziury wykryte podczas sprawdzania gryzonioszczelności obiektów



2. Gryzonie często uszkadzają warstwy ocieplenia budynków oraz instalacji elektrycznych nawet w nowo powstałych obiektach



3. Przykład dobrze umieszczonej stacji deratyzacyjnej w linii budynków. Dodatkowym zabezpieczeniem jest utwardzenie terenu zużytymi rusztami za linią nasadzeń

### 3. Strefa czysta gospodarstwa – powierzchnia produkcyjna.

Wyróżniamy więc dwie bariery ochrony przed szkodnikami, gdzie koncentrujemy nasze działania, aby zapobiec inwazji.

#### Linia ogrodzenia

W tym miejscu kluczowe jest dobre ogrodzenie oraz takie moderowanie przestrzeni, aby przebywanie w strefie brudniej było dla szkodników jak najmniej komfortowe.

- Ogrodzenie – najlepiej betonowe/lite, o powierzchni jak najmniej perforowanej, aby ograniczyć wspinanie się oraz najlepiej wkopane w ziemię lub podmurowane na głębokość przynajmniej 30 cm.
- Zabezpieczenie bram – często widzimy przykłady bardzo dobrego ogrodzenia gospodarstw, gdzie zdarzają się bramy z kilkudziesięciocentymetrowym prześwitem u dołu.
- Rośliność – najlepiej, gdy płot jest odstąpiony, a gospodarstwo nie jest otoczone pasem zieleni, takim jak żywopłot czy skupiska krzewów. Dopuszczalne są pojedyncze drzewa, których pnie do wysokości około 3-4 m są odstąpione.

#### Strefa brudna

W strefie brudnej kluczowe są higiena i porządek.



4. Rozsypana pasza to zawsze wabik na gryzonię i ptaki



5. Nieprawidłowo ustawiony karmnik deratyzacyjny w linii ogrodzenia

- Okolice silosów – dbajmy o porządek w strefie, gdzie dostarczana jest pasza. Należy sprzątać każdą ilość rozsypanej paszy, niezwłocznie po zauważeniu. Zabezpieczać korkami wloty do silosów oraz sprzątać pył paszowy, który często wysypuje się bezpośrednio na ziemię.
- Magazyny komponentów pasz – powinny być zabezpieczone tak samo dobrze, jak budynki inwentarskie.
- Rośliność – niestety najlepiej jak roślinności typu krzewy i drzewa jest jak najmniej, a już tym bardziej eliminujemy wszelkie drzewa i krzewy owocowe czy orzechy – one wszystkie stanowią ogromny wabik dla zwierząt wolnożyjących i domowych.
- Trawa powinna być koszona regularnie, niektóre źródła podają, że nie powinna być wyższa niż 7,5 cm.



6. Przygotowane i oznaczone stacje deratyzacyjne



7. Na rynku znajdziemy różne formy karmników deratyzacyjnych



8. Wygryziona elewacja przez gryznie

- Pas terenu bezpośrednio przy budynkach inwentarskich – unikać wszelkiego rodzaju bałaganu i składowisk niepotrzebnych sprzętów i materiałów – stanowią one potencjalne kryjówki dla gryzoni.
- Opaska wokół budynków – najskuteczniej ogranicza ruch gryzoni opaska wokół budynków inwentarskich wykonana z drobnych kamieni. Wystarczy 2-3 m.
- Zwalczanie gryzoni – najlepiej działać na linii zewnętrznej budynków inwentarskich – należy zadbać o odpowiednie stacje/karmniki deratyzacyjne, ich odpowiednią liczbę i monitoring. Tylko rzetelne i systematyczne działania zapobiegne inwazji gryzoni do wnętrza obiektów produkcyjnych.



9. Często obserwowany obrazek – składowisko materiałów i sprzętów wzdłuż ścian budynków inwentarskich

## Ustawienie karmników



Zwalczanie gryzoni poza budynkami inwentarskimi jest najbardziej skuteczne i bezpieczne. Możemy tu działać środkami, które działają bardzo skutecznie, bez ryzyka narażenia na zatrucie zwierząt gospodarskich, niemniej musimy zadbać o odpowiednie zabezpieczenie preparatów w stacjach deratyzacyjnych, aby nie narazić na niebezpieczeństwo ludzi i dzikie zwierzęta, a zwłaszcza ptaki.

## Budynki inwentarskie

Zabezpieczenie szczelności budynków inwentarskich jest kluczowe. Co najmniej raz w tygodniu należy przeprowadzać i odnotowywać sprawdzenie szczelności budynków pod kątem zwierząt wolnożyjących i dzikich. Szczególną uwagę należy zwrócić na drzwi, okna, kanały wentylacyjne oraz miejsca szczególnie upodobane przez gryzonie, czyli: magazyny, strychy, miejsca przeprowadzenia instalacji elektrycznej.

## Zwalczanie

Jeżeli działania nie zapobiegą wniknięciu gryzoni do budynków inwentarskich, należy wdrożyć zintegrowane metody zwalczania gryzoni. Będziemy o tym pisać w kolejnych materiałach.

*Fot. archiwum Autorki  
oraz archiwum firmy Biotoom*